

עמ"ת 66727/05/18 - אחמד שהאב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 66727-05-18 שהאב(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 66802/2018

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן
העורר:
אחמד שהאב (עציר)
נגד
מדינת ישראל
המשיבה:

החלטה

כללי

1. זהו ערר על החלטת בית-משפט השלום באר-שבע, מיום 28.5.18, לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
2. כתב האישום שהוגש נגד העורר מספר, כי בחיפוש שנערך בדירת העורר על ידי שוטרים, נתפסו, במקומות שונים, 392 כדורי סם מסוכן מסוג MDMA, 420 גרם חשיש, 10 גרם קנאביס, ומשקל דיגיטלי, וכן שני פטישונים ומסור עבודה, שנגנבו ארבעה ימים קודם לכן ממחסן באילת. עוד נטען בו, כי במהלך החיפוש, לאחר שהעורר הבין שהשוטרים עומדים לערוך חיפוש על גופו, הוא הוציא מאזור חלציו את ארנקו, בו היה חשיש במשקל של כ- 37 גרם, וזרק אותו אל מחוץ לדירה.
3. בהתאם לאמור, יוחסו לעורר עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, החזקת כלי אסור, החזקת נכס חשוד כגנוב, ושיבוש מהלכי משפט, והתביעה ביקשה את מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
4. בדיון מיום 8.3.18, סנגוריתו של העורר הסכימה לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר ולקיומה של עילת מעצר נגדו וביקשה לקבל עליו תסקיר מעצר. התביעה לא התנגדה לקבלת תסקיר המעצר ובית-המשפט קבע דיון ליום 23.4.18 וביקש משירות המבחן להכין תסקיר מעצר על העורר, תוך שהוא מצייין כי "אין למי מהצדדים לפתח ציפיה כלשהי בנוגע להחלטה שתיתן".
5. לקראת הדיון שנקבע, שירות המבחן הגיש תסקיר מעצר שבפסקת ההמלצה שלו נכתב, כי לאור רצונו של העורר להשתלב בטיפול בקהילה סגורה, אשר נחוה ככנה, ולאור הסיכון לחזרת העורר לשימוש

בחומרים ממכרים ולהתנהלות שולית אם לא ישתלב בטיפול מעמיק ואינטנסיבי, מומלץ לבחון את שילובו בקהילת "בית אור אביבה" ולשם כך יש לאפשר לו להגיע לראיון במקום.

6. בדיון מיום 23.4.18, סנגוריתו של העורר ביקשה מבית-המשפט להורות לשב"ס להביא את העורר לראיון שנקבע לו בקהילה הטיפולית, התובעת הסכימה לכך תוך אמירה שאין התביעה מתחייבת להמלצות התסקיר, ובית-המשפט קבע דיון ליום 7.5.18 והורה לשב"ס להביא את העורר לראיון בקהילת "הר טוב" במועד שנקבע לו.

7. לקראת הדיון הבא התקבל תסקיר מעצר נוסף, שהשורה התחתונה שלו המליצה לאפשר המשך בחינת ההליך הטיפולי וקיום בדיקות רפואיות נדרשות לעורר לקראת הכניסה לקהילה.

בעקבות התסקיר, בית-המשפט ביקש מהצדדים - בהחלטה בכתב שלא בנוכחותם - להעביר את עמדתם בשאלת שינוי מועד הדיון "לצורך בחינת ההליך הטיפולי".

התביעה הודיעה כי היא אינה מתנגדת לדחייה המבוקשת לצורך בחינת ההליך הטיפולי ושהיא והצהירה כי עמדתה היא למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים.

בית המשפט דחה את הדיון ליום 28.5.18 והורה לשב"ס לוודא שהעורר יבצע את הבדיקות הרפואיות הדרושות.

8. לאחר מכן, סנגורית העורר כתבה לבית-המשפט כי קצינת המבחן המטפלת בעניין העורר הודיעה לה כי אין לעורר תעודת זהות וכי לצורך שילובו בקהילה עליו להוציא תעודת זהות, וביקשה להורות לשב"ס להוציא את העורר למשרד הפנים לשם הוצאת תעודת זהות, ובית-המשפט נעתר לבקשתה.

9. לקראת הדיון שנקבע, שירות המבחן הגיש תסקיר מעצר מסכם, בו הומלץ לשחרר את העורר ממעצר ולהעבירו לקהילה הטיפולית הר-טוב "בית אור אביבה", בה העורר ישהה "בהתאם לתנאי המקום, כך שיוכל להשתלב בפעילות של הקהילה ועל פי נהליה". עוד הומלץ, כי אח העורר ישמש ערב-מגבה למקרים של השעייה/עזיבה של הקהילה, עד להחלטת בית המשפט, ושינתן על העורר צו פיקוח מעצר של שירות המבחן למשך 6 חודשים.

10. בדיון מיום 28.5.18, הצדדים טענו לגוף הבקשה ובית-המשפט הורה על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית-המשפט ציין בהחלטתו, כי מעשי העורר מלמדים שהעורר נטוע היטב בעולם הסמים וקשה לקבל את גרסתו כי הסמים שהחזיק היו לצריכתו העצמית; כי עולה שאלה על עצם הצורך לשלב את העורר בהליך גמילה; כי עברו הפלילי מכביד ומלמד על מסוכנותו; כי קמה נגדו עילת מעצר סטטוטורית של מסוכנות; כי ספק אם חלופת המעצר הטיפולית המוצע מתאימה לאיון מסוכנות העורר; ושכל מקום, עניינו של העורר אינו עומד בתבחינים שנקבעו בהלכת סוויסוהעל כן השלב המתאים לבדיקת אפשרות שילוב העורר בהליך טיפולי הוא בתיק העיקרי, לאחר הכרעת הדין.

טיעוני הצדדים

1. ב"כ העורר טוענת, בעיקר, כי החלטות הביניים של בית-המשפט, שאיפשרו לעורר להתקדם בתהליך לקראת כניסתו לקהילה הטיפולית, אינן עולות בקנה אחד עם ההחלטה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו; התהליך שבית-המשפט איפשר, יצר ציפיה אצל העורר להשתחרר ממעצר ולעבור לקהילה טיפולית; העורר אמנם בעל עבר פלילי והוא מכור לסמים מזה שנים, אולם בעבר הוא עבר הליך גמילה מוצלח במסגרת מאסרו, וכיום הוא מעונין להשתלב בטיפול ואף ביצע צעדים מכינים לכך, ויש לעורר תמיכה משפחתית שלא היתה לו בעבר, כך שסיכויי הצלחת הטיפול טובים; בית-המשפט שגה בכך שדחה את המלצת שירות המבחן בטענה כי עניינו של העורר אינו עומד במבחנים שנקבעו בהלכת סוויסה; ובנסיבות היה על בית-המשפט לשחרר את העורר ממעצר ולהעבירו לקהילה הטיפולית.
2. ב"כ המשיבה טוענת, בעיקר, כי חומרת העבירות המיוחסות לעורר, בהתחשב בנסיבותיהן, גבוהה; לעורר עבר פלילי מכביד ותלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי של 10 חודשים שהוא בר הפעלה; בית-המשפט קמא היה מחוייב לבחון חלופת מעצר ולכן איפשר למצות את תהליך הבירור שהתבקש על ידי שירות המבחן; בית-המשפט ציין מראש כי אל לצדדים לפתח ציפיות מעצם הזמנת תסקיר המעצר; ובסופו של דבר בית-המשפט איזן נכון בין האינטרסים; ואין מקום להתערב בהחלטה.

דין והכרעה

1. לאחר עיון במכלול החומרים הרלוונטים ושמיעת טיעוני הצדדים, באתי לכלל דעה כי דין הערר להידחות.
2. העובדה שהעורר החזיק בביתו סוגי סמים שונים, באריזות נפרדות ובמקומות שונים, בכמויות די נכבדות; העובדה שזמן קצר לאחר הגעת העורר מהרחוב, הוא החזיק באיזור חלציו כ-37 גרם חשיש מחולקים ל"אצבעות"; העובדה שנתפס בביתו משקל אלקטרוני; והחזקה הקבועה בסעיף 31(ג) בפקודת הסמים המסוכנים; מבססות היטב את המסקנה שהעורר החזיק בסמים שלא לצריכתו העצמית, או במלים אחרות לצורך סחר בהם.
- על פני הדברים, גירסת העורר במשטרה כי הוא קנה את החשיש שנתפס בביתו לצורך שימוש העצמי וגנב את כדורי האקסטזי שנתפסו ברשותו, לשם שימוש העצמי, רחוקה מלשכנע.
3. עבירת הסמים המיוחסת לעורר, מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית, כאמור בסעיף 21(א)(1)(ג)(3)

לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

4. בעברו של העורר 16 הרשעות קודמות, בעבירות סמים רבות, מספר עבירות שוד, עבירות אלימות, ועבירות ביטחון, והוא נדון לתקופות מאסר המצטברות לכדי 15 שנים.
5. נתונים אלו, מצדיקים את מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
6. העורר מביע רצון להשתלב בטיפול גמילה מסמים בקהילה טיפולית ואף נמצא לו מקום בקהילה כזו. השאלה היא איפוא, האם עניינו של העורר מצדיק סטיה מהכלל לפיו העיתוי הראוי לשקילת טיפול גמילה מסמים הוא השלב שלאחר הכרעת הדין, לקראת גזירת הדין וריצוי העונש, ולא שלב המעצר.
7. בבש"פ 1981/11 מדינת-ישראל נ' סוויסה (פורסם בנבו. מיום 21.3.11) בית-המשפט מנה שיקולים שונים שיש להביא בחשבון בעת בחינת האפשרות לשלוח נאשם לטיפול גמילה בשלב המעצר. שלושת הנתונים העיקריים שיש לבחון בהקשר זה הם, האם עובר למעצר, הנאשם היה במהלכו של טיפול גמילה. האם סיכויי הצלחת הטיפול גבוהים. והאם יש בחלופת המעצר המוצעת כדי לתת מענה הולם למסוכנות הנאשם.
8. בבש"פ 428/18 אהרון חיון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו. מיום 1.2.18), נקבע כי התנאי של הימצאות בהליך טיפולי קודם המעצר, "הוא התנאי העיקרי ויש ליתן לו חשיבות מכרעת באשר לאפשרות שילובו של נאשם בתהליך טיפולי במסגרת קהילה טיפולית".
- אמנם, אין המדובר בתנאי בל יעבור, ובנסיבות מסוימות ניתן לאפשר מהלך כזה גם בהיעדרו, אולם בכל זאת המדובר בתנאי מרכזי וחשוב.
- אין חולק כי העורר לא היה בתהליך טיפולי כלשהו עובר למעצרו.
9. במצב דברים זה, ישנה חשיבות גבוהה לבחינת סיכויי ההצלחה של הטיפול. אמנם, תסקירי שירות המבחן מציינים את הבעת הרצון של העורר להשתלב בטיפול כשהוא משוחרר ממעצר, ואמנם ישנן אינדיקציות למעורבות אשתו ואחיו של העורר, היכולה לסייע לעורר בתהליך, אולם, מעבר להבעת הרצון שנראתה לשירות המבחן ככנה, אין התייחסות של ממש לכוחות של העורר לעבור הליך תובעני שכזה ולסיכויי להצליח בו. התסקיר מזכיר -מפי העורר - טיפול גמילה שהעורר עבר בכלא "חרמון" באחד ממאסריו. אין על כך פרטים. האם אכן הנתון נכון. מתי היה הדבר. כיצד העורר נתרם מהתהליך. כיצד למרות זאת הוא שב להשתמש בסמים. ועוד. נראה שיש בהחלט מקום להעמיק בפרטים ולקבל מידע מלא ומבוסס.

סיכום הדברים הוא, שהאמור בתסקירי המעצר, איננו משכנע שסיכויי הצלחת העורר בטיפול גבוהים.

10. התנהלות העורר בעבר, כעולה מהמרשם הפלילי שלו, מלמדת כי אין לעורר גבולות פנימיים חזקים וגם אין עליו מורא דין, שכן, למרות עונשי מאסר שנגזרו עליו, הוא שב ומבצע עבירות חמורות. בתסקירי המעצר אין נתונים על רמת הפיקוח וההשגחה המתקיימים בקהילה הטיפולית המדוברת, וממילא קשה להעריך עד כמה יש בה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מהעורר.

11. ההחלטה הדוחה את הערר אינה סותמת את הגולל על האפשרות שהעורר ישולב בהליך טיפולי בקהילה או בכלא. יש להניח שהדבר יעלה על הפרק שוב, בתוך פרק זמן לא ארוך, במסגרת התיק העיקרי, אז ניתן יהיה להציג בפני בית-המשפט תמונה מלאה יותר של הנתונים הרלוונטיים והם ייבחנו בין היתר על רקע קביעות הכרעת-הדין והעונש הצפוי לעורר.

12. נוכח האמור, אני דוחה את הערר.

13. אני מוצא לנכון להעיר כי התנהלות בית-המשפט במקרה זה, אשר איפשרה לשירות המבחן ולעורר, פעם אחר פעם, להתקדם בתהליך, להגיע לראיון בקהילה, לבצע בדיקות רפואיות לקראת הכניסה לקהילה, להוציא תעודת זהות למטרה האמורה, לשלם את התשלום הכרוך בענין, לערב את בני משפחת העורר, ורק כעבור למעלה משלושה חודשים התקיים דיון ענייני בנתוני היסוד שלאחריו בית המשפט דחה את המלצת שירות המבחן, גרמה לבזבוז משאבים של שירות המבחן, הקהילה הטיפולית ושב"ס, ולציפיה, שאחריה עוגמת נפש, לעורר ולקרוביו שהיו מעורבים בתהליך. הנתונים שעל יסודם בית-המשפט קיבל את החלטתו הסופית, היו ידועים מראש. מוטב היה שלאחר קבלת תסקיר המעצר הראשון בית-המשפט היה בוחן את פרטי הענין ומחליט אם יש מקום להמשיך בתהליך הבדיקה אם לאו. אמירת בית-המשפט בישיבה הראשונה כי "אל לצדדים לפתח ציפיות", אינה יכולה להתקבל כלשונה כאשר היא אינה מותאמת להתנהלות בפועל.

ניתנה היום, כ"ג סיוון תשע"ח, 06 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

המזכירות תעביר את ההחלטה לצדדים.